

پر شنبه — ۱ ایلول ۱۹۲۷

جلد: ۸

دردنجی سنه — نومرو ۹۴

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده اقدام

یوردی یاننده کی بناده

خصوصی دائره

صاحب و مدیری

محمد مسیح

ملی مجموعه

آبونه شرائطی: سنه لکی ۲۵۰

آلتی آیلانی ۱۲۵، فوق العاده

نسخه لرایچون ۳۰۰ و ۵۰۰

غروشد.

مجموعه مزهیت نتیجه طبعی تنسیب

ایدلمه بن ازلر اعاده ایدلمز.

هر آياك برنجی داره بشنجی کونلری هیقفار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، صرئی مجموعه در .

حکایه :

اعتبارله - حیات ایله مات هم حدود و زبور
قالشر کیدر .

پیتندی

قیرین جوملک

« تولستی » دن

آلکسی قردشیرنک کوچکی ایدی .

اوکا قیرین جوملک دییه آد طاقشاردی .

رکون آنهسی باباش قاریسنه برجوملک

سوت گوندهرش ، ا ده ایغی قایارق بونی

قیرمشدی . آنهسندن دایاق بیدی ،

جوجوقرده اوکا بو آدی طاقیدیر : قیرین

جوملک . و بو بولهجه قالدی . آلکسی ،

کوجوک بویلو ، ضعیف ، قانات گئی یاون

قولاقی و غایت اوزون بورونلی بر جوجوق ایدی .

قصبهده بر مکتب واردی ، فقط آلکسی

بوندن همن هیچ استفاده ایدمه‌دی :

او قومایه و حتی یوقدی . بونوک قاردهشی

شورده بر تبارک یاننده جالشور دی . آلکسی ده

کوجوک باشدن بری باباسنه یاردم ایدردی .

آئی یاشنده ایکن ، قیزلره برابر قیدر . قویون

و اینک اوتلاتمش ؛ ور آزار اما بویونجه

گیجه گوندوز آتله باقاهه باشلامشدی .

اون ایکی یاشندن اعتباراً آتلی قولانیور

وانلرله ملوراق - سورویور دی . کوتلی دکل

فقط جوق بجریکلی ایدی . هر وقت شن دی .

جوجوقر کندیلره اکادکره وقت صوصار

یاخود گوردی . باباسی آزارلادینی زمان

ایسه سسزجه دیکر و آزارلاماسی کسبانجه

گولهرک یکیدن ایشنه قویولوردی .

آغابیکسی عسکره گتیدی وقت آلکسی

اون دو قوز یاشده ایدی ؛ باباسی آلکسی نی

ناجرک یانسه قایچی اولارق گوندهردی .

آغابیکنک اسکی چزمه لرله بابانک باشاغی

کیدر . اونی شهره گوتوردیلر . آلکسی

قیافتی بکینوردی ، فقط تاجر هیچده

نمون گرونه‌دی .

آلکسی نی سوزلهک :

— بنده سه‌مینونک برنی طوناقچ

یوکسک سرجه و مین برتیه‌نک صاحبی اولان معمار طاعت‌نک ایله صدرالدین رحمت‌یاد هر ادرنه‌نک مورجیدر . وطنه‌نک برکدر دیکر بویای قدیم دوست ادرنه‌نک امال ایلده‌نک آبدلر دن اولان سلطان سلیم ، اوج شرفلی و اسکی جامع کی عالی اثرلری خراب اولقدن قورتلر شلردر . صدرالدین خراب ، دو کوان و موقلری اعتبارله احیا و تعمیر لنده هیچ بر فائده اولیان مسجدرک هدمنه بوتون روحیه طرفدار ایدی . فی الحقیقه ، دکل مسالمک کی غیر مسالمک دخی آتار برینه قولاندقاری و اوزون سنلر دیری جاعتیز قاش بو معبدلری تعمیر ایله آتولنلر زله غرق ایلده دخی غیر مسلمر جاعتلر محله سنده قالدقندن دولای قباله قاجی دکلمر بدر ؟ بئله علیه تعمیر و احیایله وفک و اغراضیه بی بو معبدلری بریشان بر حالده . برافندی روابیدر ؟ بوالده بونلری هدم ایله وقفه دیکر بر صوزنده مقید اولماری — بایلرخی قالدروب سورومق ممکن اوله دخی — رد ایلده‌نک بر فرد تصور اولوردی ؟ مقصد بو درجهرده حقیقه مقرون ایکن هر زمان و مکانده بو کی اجر آتک قاریسنه بر دین ماسکسلیه جقاتلر بولنور وایسته بو اغوزجلردن بر قاجی که بوتون عمرده بر آبدسته ش وقت غازیقامامشلردر — (اوقاف مدیری جاملر تیزی ییتور !) دییه فعالیته مانم و شخصنه ملن و مجوم ایشلردی زمان اونلری ده تربیه ایتدی . قیمت و مایهتی بیلمه‌ن بو وجود اوج سنه مقدم بر « احتقان دم دماغی » دن یئنه ارحمال ایدرک دوستلری آراسنده قیام‌آزار بوشانی بر اقدی . قبری جنت اولسون .

قدردنساندن انیس بیج بک قصه کورنلرک صوک اعراض خیر یاتیلری آراسنده — مرحومک جدیدتی اعزاز و اکرام ایله سلطان سلیم جامعک عراقی قاریسنده کی حظیره ده شریع برجام آغاچنک کولک لکریته دفتنه همت ایتدی . نه غریب تصادفدر که بو فدائی بونوک اهتماملره صدرالدین جوامع ایچون بکقوزده کی صاحب ملا قورینندن کتیر یان فدانلردن سجه‌رک غرس ایشش ویتیدریش ایدی .

بالاخره (سرچشمه‌سی) اسمی ویردیکمز بونکوزله آت (۱۹۲۰) سنه سنده قره آغاجه کلهرک ادرنه‌نک کیرمک ایستنه یونان قطیلرینه قاشی بایلان و نتیجه‌سی اعتبارله بر مدافعه هربرد زنده طوبی توفکلی سیاسی بر روستو نوله اولان بوهادره حرب ائاشنده (بوجه‌نک بدقیق و قراری مانترک مستقبل مورخلریه عائددر) یونان مریلری اصابتله بک زیاده رخنه‌دار اولمشدر . بیلهم اوزرنده کورولنه‌ن ظریف علمی نه اولدی ؟

بو کوزمل آتک اوزرنده کی اسکدارلی شاعر طاعت بک مرحومک منظوم تاریخی ده نیرک ظاهره اغراضلشدر .

برخی کتیره جنکسک ظن ایدیوردم ، دیدی . کتیر دیکک چوجوغه باق . بونه‌یه یارار ؟

— ایسه‌نک کیزی یایار : آت قوشاره ، آتاق ایشی کورور و پک آئی چالیشیر . بویه کوستریش سوزورور اما وق بجریکلی در . تواشی ده جاا .

— آئی یا ! نه یایلم ؟ قالسین باقلم . و آلکسی تبارک یاننده یاشامایه باشلادی . تبارک عالمسی بونوک دکلدی : قاریسی ، اختیار آنهسی ، باباسیله برابر جالشان اولی بر اوغلی ، دارالفونن قوغولدینی ایچون عمری اوده کچیرن دیکر بر اوغلی ایله هنوز لیسه . کیدن کوجوک بر قیزی .

اولا آلکسی خوشلرینه کیشمه‌دی . قباء اوستی باشی یریتیق و تربیه‌سی قیتدی . هر کسه سنلی سنلی قونوشیوردی . فقط چاقق آلیشیدیلر . اوقارده‌شدن داهایانی چالیشور و هیچ سسی جیقمایوردی . بوتون ایشلر اوکا و بیلور واو ، دیکلمنکسزین رایشدن اوبریسنه قوشارق سرعت و ممنونیتله هپسی بایپوردی . تبارک یاننده ، اوده اولدینی کی ، هرشی اونک اوموزلرینه بونکله‌تیلور ، او نه‌قادر چوق چالیشیرسه او قالا . چوق ایش ویریلوردی . تبارک قاریسی ، آناسی قیزی ، جوجوقر ، اوشاق ، اشچی ، مرکس اونی بعضاً شورایه بعضاً بویایه یوللورلر ، و بعضاً شونی بعضاً بونی یاهدیر یولردی . هر زمان ایشیدیلریدی : قوش اوغملر ، آشایه ! آلیوشا شونی دوزله‌ت . نه‌و ، آلیوشا ! بونی یاپما-کی ؟ . آلیوشا ، دقت ایت ، اونوتهاا .. و آلیوشا قوشار ، دوزلتیر ، دقت ایدر ، اونوتاز و دئاما کولهرک هریشی یاپاردی . آغابیکسنک چیزمه‌لرنک چاقق ایشی یتیدی ، و یاطرون ، اوچلرندن جیبلای بارماق‌لری کورون یریتیق چیزمه‌لره کزیدیک ایچون اونی آزارلایوب پارادن ییکی بر چیفت چیزمه آناسی امر ایتدی . شیمدی چیزمه‌لری ییکی ایدی ، آلیوشا بوندن نمون ،

فقط آياقلى اُسكى ايدى ، و آقشاملرى ، قوشمه لردن صوكر اضا راب چكيور و اونك ايچون بوچيزمه لرى سه و مه يوردى . و باباسنك ، قازاندينى پاراي آلامايه كلديكى زمان ، تبارك چيزمه پاراسنى كسمه سته جانى صيقيله جق ديه قورقوبوردى .

آلكسى ، قيشين بيله كون دوغمان قالفار ، اودون يارار ، آلولى سوپورور ، اينكره آتله پيه جك ورر و اونلرى صولاردى . صوكر صولايى ياقار ، پوتينلرى بويار ، ساورى حاضرلاردى . بونلر يتدكن صوكر اوشاق اشايى جيقار مایه يارديم ايتمى ايچون چاغبر ياخود آشجى خامور يوغورماسنى ، نجرملرى ييقاماسنى امر ايدردى . صوكر ، بعضا ر كاغد كوتورمك اوزره ، بعضا كوچوك قىزى مكته به يراقق ، بعضا ده اختيار قادينك كچه قاندينه ياغ آرامق ايچون شهره يوللانيردى .

اوكنه كان اوکا : « نر مه قايب اولدك ، صورتسز ؟ » ديه چيقيش يردى . « سز زحت ايتمك اقمدم ، آليوشا كيدر . آليوشا ! آليوشا ! » و آليوشا كيدردى .

اوكله يمكنى سوقا قده يردى ، آقشام يمكنى ايه هر كسه برابر ييدينكى نادردي . آشجى قىز آرى ييدينكى ايچون اونى آزارلامقه برابر ، اوکا آجير و آقشام يمكنى ايچون صيچاق بر شيلر صاقلاردى .

بالخاصه عرفه و بايرام كونلر نده جوق ايش اولوردى . فقط آليوشا بايرام كونلرى سه و مەردى ، چونكه بخشيش ورلردى ، واقعا آز ، هبسى نهايت آلتش قاپك ، فقط بويارا اوکا قالبردى . قازاندينه كلنجه ، او بونلر يوزينى بيله كورمە مشدى . باباسى كلوب تباردن پاراي آبر و آلكسى يالكر چيزمه لرى چابوق اُسكى تديكى ايچون آزارلانيردى .

بخشيشلردن ايكي روله يريكر نجه ، آشجى قىزك توصيه سيله ، اورمه ، قىرمى بر اوكلك صائين آتش و اونى اوموزلر نه

كچيرديكى وقت سه و بخندن آغزى آچيق قالمشدى . آلكسى آز قونوشور و سويلر كن غايت قيصه وقارشيسنده كنه باقاند سويلردى . برشى باقماسى امر اولددينى ياخود شو ويا بواينى ياپوب ياياماياجنى سورولدينى زمان دئما ، هيچ تردد ايتمەدن ، ياپارم دير و در حال باشلاردى .

هيچ بر دعا بيلمە يوردى ، آنه سنك اوكره تكلرينى ازنومشدى . بونكله برابر صياح آقشام آلرينك مكرتله دعا ايدردى . بيله چه بر جوق سته كچدى . ايكنجى سته نك اورناتسده حياتنك لك خارق الماده وقعه سى ظهور ايتدى . اوده شو : حيزنله اوكره ندى كه برينك ديكرينه محتاج اولدينى مناسبلردن باشقا انسانلر آراسنده خصوصى مناسبلرده اولورمش . بو ، نيارد يمه چاغيرمق ، نه چيزمه لرينى تميزلنك ، نه برشى طاشيتمق ، نه ده ييكيرى حاضر لاتمق كى بر انسانك ديكرينه محتاج اولدينى شيله بكنزه ميوردى ؟ يالكرز اوکا خدمت ايتك ، اونى او قشامق آرزو ايديور و ايشته اونكله آليوشا بيله بر حالده ياشايوردى . بونى اوکا آشجى قىز اوستنيا اوكره ندى . اوستنياده آليوشا قدار چاليشقان اوكوز بر قىز جغزردى . و ايلك دفته اولاق آليوشا حس ايتدى كه خدمت لرينك دكل بالذات كنديسنك لازم اولدينى برى واردى . آنه سنك كنديسنه دائما خوش داوانما سنك فرقه ده اولامشدى . بو ، اوکا كنديسنك آنه سته آجياسى كى طبيعى كورومشدى . فقط ايشته بوراده در حال فرق ايتدى كه كندينه بوسوتون يايانجى اولان برلى ، اوستنيا ، اوکا آجيوردى . كيزلى بر قابده اوکا تره ياغى و جورمك صاقلابور ، و او بونلرى ركن چكسه سنى يورمونه داييارق كنديسنى سبر ايديوردي . كوزى ايلشديكى وقت كولومسه ديكنى كورويور و كندى ده كولوبوردى .

بو او قدار يكي و او قدار غريب ايدى كه آلكسى قورقدى . بونك ، ايشينى اسكيسى كچي كورمە سته مانع اولاجنى حس

ايديبوردى . بونكله برابر سه و مەردى ؛ و اوستنيا طرفدن يامانمش با نطاولر لره باقدينى زمان باشى صالاييارق كولوبوردى . اكلتيا ، چاليشير كن ياخود برمه قوشار كن اون دوشونويور و ميربلد نيوردى ؟ آه ، آه ! اوستنيا ! اوستنيا آلندن كلديكى قدار اوکا يارديم ايديور و عنى صورله مقابله كورويوردى . آشجى قىز اوکا بوتون حياتى اكلاتشدى : ناصيل اوكوز قاندينى ، خالاسنك ناصيل كنديسنى يانه آلوب صوكر اشهره يرلشدرديكى و تاجرك اوندك ايشه ناصيل كيرديكى بوتون تفصيلاتيله حكايه ايتشدى . او قونوشمەنى سه و ميوردى . بريكي ده اونى ديكه مكدن خوشلانيردى .

اكلتيا شهره چاليشان كوليرلر ك آشجى قىزلره اولندنك رنى ايشتمش ايدى . اوستنيا بردمه اوکا ياقينده اولنك نيتنده اولوب اولمادينى صورمش ؛ اوده ، بيلمە ديكنى و كندى قصبه سندن بر قىزله اولنك ايسته مه . ديكنى سويله مشدى .

— ناصيل بوقسه بريسه مى كوز قويدك ؟
— اوله يا ... سنى آلاچم ايشته ..
نى ايسته رميسك ؟

— هاه ايشته قىريلان برچوملك داهاه !
بونى نده كوزل سويله دى ! ديه اوموزنه وورمش ، — سنى نيه ايسته مه به چكم ؟
ديمشدى .

بويوك پرهيز يورطيسنده اختيار پارا آلمق ايچون شهره كلى . تاجرك قارىسى آلكسينك آشجى قىزله اولنك نيتنده اولدينى دويمش وهج خوشلانامشدى . قورجاسنه و بارين كه به اولاجق و جوجوقله هيچ برايشه يارامايلاق . ديدى .

تاجر آلكسى نك پاراسنى ويركن ، باباسى :

— آى ، ناصيل چالشيور باقام ؟ ديه صوردي . سزه ديدم يا جوق سسسزدر .
— اوله . فقط بر بودالاق بايق نيتنده .. آشجى قىزله اولنك ايسته ور ؛
وين اولى خدمتجى ايسته م : بوبكا كلز ..

کویلو :

— آحق ! ایدوردینی شینه باق !

دیدي . احمیتی یوق . بو بودالاندن واز کچمه سنی کندیلنه سویلهم .

اوغلنی بکه مک اچوز مطبخه کچوب ماصه نك اوکته اوپوردی . آیلوشابر ایشه کیتمشدی ؛ صولوق صولوغه کادی .

— سنی جدی برچوجوق طن ایدردم ، باق نه لر چقاریورسک ! دیدي .

— ن می ؟ هیچ ..

— ناصیل هیچ ؟ اولنک ایتمه یورمشک .

وقتی کلدیکی زمان بن سنی اولندیریم . هم بویله سوقاق شیرینیسیله دیکل ، سکا لایق برنیزله ..

باباسی اوزون اوزون سویله ندی . آیلوشا آیاقد ، اچنی کجیکوردی . باباسی بیتیرنجه ، آیلوشا کولمسه دی :

— پک آئی ، واز کچرم ..

— هاه ، سویله .

باباسی کیدوده ارستینیا ایله یالکزر قالنجه باباسنک سویله دکاری اوکا آکلاتدی . (آشچی قیز رقابنک آرقا - نه کیزله نوب هپنی ایشتیمشدی .)

— ایشیمز آئی کتعه یور .. ایشیتدک یا ؟

قیزدی ، راضی اولما یور .

آشچی قیز ، کلنکیله کوزلرینی سیلهرک ، سسزجه آغلایورد . آید ، شاجی آجی دوام ایتدی :

— اطاعت ایتمه مک ناصیل اولور ؟ ..

چاره یوق .. واز کچلی .

آقشام اوستی تاجرک قاریسی طاووقلری قایلمق ایچون اونی چاغردینی وقت :

— کوردک یا بکا ؟ آرتیق بودالاندن واز کچدک دیکلی ؛ دیه صوردی . آیلوشا کولهرک وعینی زمانده آغلایارق :

— اوت .. واز کچدک ، دیه جواب وردی .

بوکوندن صوکرآ ، آیلوشا اوستینیا ایله اولنمکدن برداهایح ایتدی . واسکیسی کچی یاشادی . بو یوک پرهیز یورطیسنده ، اوشاق اونی دامک اوستنمده کی قارلری

تمیزلهمه یه بوللامشدی . دامه جیقوب بوتون قارلری کورمده ی ، اولوق کنارنده کی بوزلری سوکمه اوغراشیرکن آیاقلری قانجه کورمه کیله برابر یره بووارلاندی . طالعزاکه باقک کقارک اوزرینه دوشه جک یرده محزنک دمیر قانچی اوزرینه دوشمشدی .

اوستینیا و اوکله برابر اوک قیزی قوشدیلر

— بر یریکه برشی اولدی ، آیلوشا ؟

— اوخ ! خله .. هیچ برشی یوق . قالمق ایستدی ، موفق اولامانجه کولو . مسه دی ، اون قاپچیک اوداسنه کوتوردیلر . بر حقیقچی کلوب معاینه ایتدی و نرهمی آغریدی قینی صوردی .

— هر یرم آغریه ، .. فقط ضرری یوق .. یالکزر ، شیمدی ، باطرون قیازجق .. بابامه خبر ویرمچکر .

آلکسی ایکی کون یاندی . اوچنچ کون باباسی آرامایه کیتدیلر .

اوستینا :

— ناصیل ! سن اوله جک میسک ؟ دییوردی .

— پکی ! نه ؟ هر وقت یاشانماز یا .

ألبت رکون ... هر زمانکی کچی چابوق چابوق سویله یوردی : — بکا یاپدینک آیلدرک ایچون تشکرایدرم اوستینیا . کورویورمیسک ، اولنه مزه مساعده ایتدکاری نه آئی اولمش . او وقت نه یاپاردک ؟ .. شیمدی قولای .. پاپاس ایله برابر ، فقط هر وقتکی کچی ینه آلرله و قلییله ، دعا ایتدی . وقلبنک درینلکند ، بوراده مطیع و آئی اولانلرک اوراده ده آئی اوله جقلرینی حس ایدی یوردی . آز سویله یور ، یالکزر صو ایسته یور ، و برقاج شینه حیرت ایدی یوردی .

او برقاج شینه شاشمش و جکیلوب کیتمشدی .

روسجه دن ترجمه ایدن
محمد سکری

فرانز ادیبانی :

ده کیز قییمسند اویقو

— ییز دونولاق —

بو آقشام ، بو صوک بهار دکیزنک کنارنه ، ثلوی دوشورنک ایچون ثلویایلیق قوملرک اوستنه اوزاناجم .

ایشته کولکلر ایلور ، دالغال کوپوریور و قارانلغک باصقینه اوغرایان کوک یوزی ، آلتنک کدری اوزرینه آتتون لامبار آصیور . سسز سسز آتان قلبی صولرک معطر د و مترن کوروتوسنده اویونمغه چالیشورم . کچه نك سکونی ، یواش یواش بی صاریور و اویوشدیریور .

کوزله و آسوده کچه ! براق قومسالک اوزرنده طالتی طالتی اویویلم . اگر خوش برؤیا کورورسم — نه اولور ؟ — ایا غامی ده کچیکدر اذاتایاشانلرک ساعتلری پک قصه در . هله کون بانارکن قلبلرمز داها قورقولی چاربار . سن ، آئی کچه ! رؤیایری هپ بری آرقاسندن قوشدور و نی براوقوده یوزسنه ، حتی داها زیاده یاشات ... !

برقاج انور

مجموعه منک بالوسی

دارالفنون امینی و استانبول مبعوثی نورالدین علی بک افندیکن راستلرنده کزیده برهیت طرفندن ترتیب ایدله کچنی بیلدیردیکمن بالو ایلواک یکری دو قوزنجی برشده کونی آقشای ساعت یکری ایدیده سرای بروننده وریله جلدور هیت ، احضارات و فعالیته بولوتقده در . محرلرمزدن محمود ذابا بک قونسلره مساعده به باشلانجی و سائر نومرولر کچله کچدر . قارلرمنک قشمرلرینی امید ایددر ز .

ازمیر — ۹ ایلول